

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

§. V. Ostenditur mortem ob aeternae salutis, aut damnationis periculum,
timendam non esse: neque horam mortis conuenienter praesciri aut
debuisset aut potuisse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

§. V.

Ostenditur mortem, ob æternæ salutis aut damnationis periculum, timendam non esse; neque idcirco horam mortis præsciri debuisse.

ILLud verò palmare est conquerendi genus, quod homines vitæ suæ retinentissimi, ab æternæ salutis, quæ à mortis articulo dependet, incertitudine, passim petunt. Mori, aiunt, non esset adeo difficile, nisi post hanc alia restaret vita. At verò ego contrarium assero; & quidem mortem naturæ infestam & timendam esse dicerem, nisi alia prorsus miseram hanc vitam exciperet, eaque longè felicissima. Quis enim vel ex ergastulo detrudi patiatur se, si nulla prorsus alia suppetit habitatio? Iam verò licet ex hoc corpore expellatur anima, parum id sanè curat; nihil hæc in parte inuita patitur, quin imò gaudet migrare se. scæ enim quò exitura sit; æterna ob oculos habet, in quibus beneuolè & per summam humanitatem excipienda est, calorum tabernacula; eò auolat, hæc suspirat.

*Querela
de morte ob
incertitudinem
vitæ æternæ.*

Suspirare tu quoque videris mihi, illudque identidem ingemere, imò & conqueri, tam incerta mortis hora quòd sit, à quâ tamen tota deinceps pendet æternitas. Quantæ enim id infelicitatis est, incautum nihilque tale cogitantem subitò aut casu, aut suffocatione, aut hominis nefarij manibus opprimi, oculosque claudere non nisi in alterâ aperiendos vitæ? iudicem interea subitò conspicere, è cuius iam iam ore, æterna felicitatis aut damnationis danda est sententia? Quid horribilius, quam lethali scelere correptum mori, nec sericæ pœnitentiæ tempus dari? Et verò, quamuis nulliùs sibi grauioris noxæ conscius quis sit, certè summum beneficium maximèque optandum esse nemo negauerit, ad mortem piè subeundam, seridè se posse componere, operibus bonis sanctisque attentius incumbere, seseque per Ecclesiæ Sacramenta, ad futuram luctam fortiter subeundam, magnis animis comparare. Hæc autem tanta bona, nobis eripit mortis hora semper incerta, semper dubia, & idcirco cum anxietate semper expectanda. O si hanc saltem scire liceat! quanta
illico

illico suboreretur turbatæ menti pax, quanta tranquillitas!

31. Egregiè enimvero tuas partes sustines, qui ad vltimum vsque halitum inuenis, Deo quod opponas. Antequam tamen tibi respondeam, istud quæso memineris; quòd si tantæ felicitatis esse ducas, horam mortis præcognoscere, certè morbis tantopere conuitiari non debuisse te; nam eccum alterum, quod tibi à morbis datur beneficium. mortis instantis nuntium tibi ferunt, eamque dicunt esse in ianuis. Quid verò, vt turè fateris, felicius tibi potest obtingere, quàm mortis momentum præscire? nihil autem refert: an Angelo reuelante, an morborum vt ita dicam clamoribus, id rescias, modò scias quæ demùm agatur res.

*Idcirco per
morbos
admonet
Deus.*

32. At fera nimiùm est, inquires, ista mortis denuntiatio, quàm vt votis satisfaciat: multo enim antehac tempore aperienda foret fatalis hora, nuntius gratus vt sit, opportunusque rebus omnibus ritè peragendis. Itane verò? Age itaque en decretum tibi mortis assero. Euoluto ab hoc die anno, moriendum est tibi: ita perpensis omnibus statuit Deus. Illud porrò iam quæro, quid post annum moriturus, hâc horâ, quam nunc viuis, à te factum voles? fac sanè id modò; & æquè securus huius horæ morieris elapso vitæ tempore, siue præfixum vitæ momentum præsciueris, siue etiam ignorâris. Neque verò de hâc horâ, quâ benè egi magis sollicitus esse debeo, siue cras mortem oppetam, siue post annos decem. Quod si autem iam agis pœnitenda aliquando, certè iam mentem moresque muta, & non habebis quod pœniteat, quandocumque demum moriturum. Quid enim refert scire te an nescire mortem tuam, vt benè viuas hodie, cùm id probè scias, quid hodie à te requirat Deus? Equidem illud credo, te nullius grauioris tibi culpæ conscius, modestè agere res tuas, vacare pietatis officijs, domesticæ aut etiam publicæ rei curam gerere, prout tua fert conditio, eaque agere quæ virum probum decent. Iam sic tecum ratiocinor, quod si post mensem moriturum scires te, aliquamne necessitatem aut legem aliam à Deo tibi impositam crederes agendi, aut alia, aut maiora, quàm quæ iam agis, ignarus mortis? Ego certè non arbitror: nam cùm Deus fatalem mihi horam, exactè calleat, nunquam tamen præceptum vllum de vitæ ratione immutandæ mihi manifestat. Itaque cùm ea ago, quæ status mei ratio exigit, certus sum ea me agere, quæ modò agere me vult Deus.

*Vt modo
bene agas,
nil refert
scire te an
nescire,
quâdo mori-
endiū sit.*

Quid

Quid igitur interest, scire me an nescire mortem meam; cum neque mortis conscientia, neque eiusdem ignorantia, quidquam vicissitudinis rebus à me agendis debeant, aut etiam possint conferre? Certè si cras moriturus sum, aliud hodie præstare non possum, quàm quod vult Deus. Idem autem vult à me præstari mortis conscio & ignaro.

Neque melior ad mortem comparatio, quàm in ipso mortis articulo, agere quod Deus à te requirit.

At verò, inquis, si scirem cras mihi è vitâ discedendum esse fanè orationi vacarem impensius, totum me coram Sanctissimâ Eucharistiâ in terram supplex conicerem, vt sic in charissimi sponsi conspectu animam exhalarem. Ita tu quidem, & pro sensu tuo piè. Verùm cum Deus iam resciat te crastino moriturum die, nihil tamen eiusmodi tibi præcipit; præcipit autem rebus tuis vacare re, officio satisfacere, domum curare & liberos. Iam quæro, quam tu conducibiliorem, ad bene moriendum præparationem esse existimas, an agere ea quæ tibi aut mortis timor, aut etiam priuata deuotio suggerit, an verò ea quæ requirit Deus? requirere autem ea quæ officij tui sunt, nemini potest esse dubium. Profectò mentis meæ fuisse video sapientissimum & piissimum virum Vincentium Caraffam Societatis nostræ olim Præpositum Generalem. Is cum à prandio, de more societati nostræ vsitato, laxaret animum; vrgeretque quispiam quid tandem acturus esset, si extemplò ipsi moriendum foret, *Ego verò ingenuè & asseueranter dixit, non aliud agerem, quam quod in presentia ago, id est, animo relaxando vacarem: non inquam aliud quàm hoc ipsum agerem.* Asseueranter id dixit Vincentius, sed intrepidè id peregit Rodericus de Hormazas, raræ inter culinæ sordes virtutis vir. Is ab Angelo tutelari, mortis postridiè instantis admonitus, manè quidem piissimè sacram synaxim accepit; toto deinceps die, culinæ pro vt solebat, coquus vacat, vesperi fratribus accubituris parat, & verò porrigit. peractis omnibus, ad lectulum sese, sanus vt videbatur vegetusque confert; sacro Oleo se inungi postulat; nec mora, placidissimè emoritur. Hæc tu qui audis, quid cogitas? sanctos eos fuisse viros inclamas, animas innocuas, conscientiaque rectè factorum fretas. Talem & te esse existimo nulli certè lethali culpæ obnoxium. Verùm si sancti erant, cur non etiam sanctioribus operibus vitam concludunt? an ea sanctorum virorum est, in mortis articulo, sat digna occupatio, animum ex lege relaxare, cœnamque instruere? Est fanè: neque

33.

Barolus
in eius vi-
tâ l. 1. c. 10
in fine.

Signenza
in hist.
Hierony-
mianorū.

neque vlla est dignior, quàm quæ ex Dei mente sit actio. Dei autem mentem Vincentio quidem declarabat Religionis lex & consuetudo, Roderico autem à Præpositis iniunctum coquendi officium. Hoc age hodie, quod hodie exigit à te Deus; neq; præstantiorem morti præparationem potes præmittere, moriturus etiam vesperi: nunquam mors inueniet te melius occupatum.

34.

Sed quid si incautum opprimat, aut isthic loci, vbi nulla Sacramentorum ritè suscipiendorum datur occasio? Dicam: hoc si contigerit, præsertim si nullâ culpâ meâ, mecum ipse tum statum sine Sacramentorum adminiculo, emori me, Deum voluisse. Neque propterea magis conquerar, quàm de optimo patre reuerens filius, quod sibi in patriam reuersuro, cum de necessarijs impensis optime prospexerit, non tamen adhuc longè lautius viaticum erogarit. Viaticum certè Deus morituro si concesserit, erit profectò infinitas quòd agam gratias pro tanto beneficio; sin verò denegarit, acquiescam illicò, & sanctissimam tam boni Patris adorabo voluntatem. & fortasse hâc tam promptâ voluntatis meæ cum Diuinâ conformatione, non parum eius meriti compensabo, quod Sacramentorum perceptio contulisset. Neque verò hæc à me ita dici cogitate, quasi si solatium subito morituris ostendam ea sapientissimæ & verò sanctissimæ, diuinarumque rerum apprimè consciæ Gertrudis mens fuit & responsum, planè heroicum & dignum Virgine Deo penitus dedicata. Longo sanè tractu montis, in profundam vallem, immani lapsu cum decidisset casu nescio quo, illæsa tamen & innoxia surrexit, non exigua edens signa lætitiæ. Nemo non crederet gaudere Gertrudem, mortem quòd euasisset; at verò lætabatur illa se tam prope à morte abfuisse: &, ah inquit, pia Virgo, quam fortunatus fuisset casus hic, si totam me meo sponso coniunxisset! Admirabatur dictum adstantium aliquis; &, nonne pœnituisset, inquit, si sine sanctæ Ecclesiæ Sacramentis, ex hâc vitâ fuisset decedendum? Erubuit Virgo; & sanè, respondit, longè ampliùs pœniteret me, si vel in minimâ etiam re aut atomo, sanctissimæ Dei voluntati me non penitus conformarem. Quid ad hæc Sanctorum religiosissima exempla reponis modò, tu qui nescio quo Sanctitatis prætextu, mortem non tam rectè vis instituire, quam detrectare? Estne aliquid quod opponas? aut mortem cur exhorreas?

C c c

Est

*Etiam si
subito &
sine Sacra-
mentorum
perceptione
morietur
foret.*

D. Ger-
trud. l. i.
insinuat.
diuin. c. ii.

Nunquam
melius mo-
rieris, quã
cum more-
ris, etiamsi
infelix tibi
obtingat
æternitas.

Ut docent
aliqui san-
cti Patres.

Est sanè, inquit, idque præcipuum, quòd ab eo temporis ar-
tículo tota dependeat æternitas. sit id uti dicis. An idcirco
detrectanda vnquam mors, an potius rectè componenda vita,
ut eam consequaris mortem, quàm felix æternitas sit secutura?
Non tamen id iam dico. illud nunc assero, quod fortasse mini-
mè expectas, ut os tibi penitus occludam. Quocumque demum
tempore moriturus sis, benè an malè finiturus vitam, in statu
gratiæ discessurus an hostis Dei; nunquam tamen opportunito-
rem nacturum te horam quã moriaris, quam eam quã tibi mo-
rituro obtinget. Quid si ergo mortalibus peccatis obnoxium
mors inueniat? an non illico ad æternas pœnas infelix anima
rapietur? Rapietur certè. Quò pacto igitur opportunè, & è re
suã ex corpore egreditur anima æternum peritura? Dicam, non
quid ego, sed quod grauissimi censent Patres. Illud in primis
certum est, homines sceleribus immersos, longãque improbita-
te implicatos, neque à peccatis si pergant viuere discessuros, per
summum Dei beneficium ex hãc vitã rapi, ne longè sibi grauius
supplicium peccando consciscant. Nam ut rectè D. Ambrosius,
*Impio amara mors, & tamen amarior vita quam mors; grauius
est enim ad peccatum viuere, quam in peccato mori; quia impius in
quantum uiuit, peccatum auget; si moriatur, peccare desinit, mi-
noribusque iam excedit pœnis obnoxius, quam si seriùs more-
retur. Beneficium est itaque ipsis vitam vel inuitis eripi, ut re-
ctè alio loco Ambrosius, ne plura delinquant, quibus vita, sanus
est delictorum.* Quid, quod & gratulandum esse de tam infaustã
morte contendit mitissimus cæteroquin Bernardus? *Magis, in-
quit, oportuit eis gratulari; siquidem bonum est ei, si sic agere per-
seuerat, ut flagitijs eius, quibus voluntas modum non ponit, vel ne-
cessitas finem pònat, expedit ei qui semper in animã moritur, ut cor-
pore citius moriatur.* Consentit planè magnus Chrysostomus, il-
ludque addit ad rem meam maximè quod facit. *Gaudeamus igi-
tur & nos, cum iustum uiderimus interiisse, vel potius quando ali-
quem etiam ex desperatis. Nam ille quidem discedit laborum suorum
mercedem accepturus; hic uerò quidpiam de peccatorum suorum nu-
mero detraxit.* Ita ille.

Scio equidem quid repositurus sis. Nempe sceleratum illum
si vita superesset, eam in melius commutare potuisset. Verùm est
potuisset quidem: sed an tu facturum fuisse existimas, id quod
potuit?

35.

D. Amb.
l. de bono
mortis
c. 1.

D. Amb.
l. 2. de A-
bel &
Cain c. 10

D. Bern.
serm. de
fallacia
presentis
vitæ.

D. Chryl.
in episto-
lam ad
Philip.
tom. 2.

36.

potuit? audi Chrysoſtomum. *Sed fortasse inquis, vitam viuis mutasset suam. At non illum rapuisset Deus, si vitam esset mutaturus.* Et ne Chrysoſtomum hæc temerè dixisse arbitreris, en vt *Ibidem.* sibi constet, alio loco idem tractans argumentum, *Et si, inquit, peccator quidem abiit, peccata repressa sunt, nec si Deus pœnitentiam acturum sciuisset, ante pœnitentiam eum rapuisset.* En quam constantè & dilucidè idem asseueret. Quæ quidem omnia de concursu ordinario gratiarum intelligenda existimo.

37. Collige tandem mentem animosque quisquis es, neque de momento quod Pater in suâ potestate posuit sis sollicitus, sed vitæ momentum hoc, quod in tuâ manu est seriò compone. Bonam mortem vis, benè nunc age & bonam facies. *Tu quidem, vt rectè Seneca mortem, vt nunquam timeas, semper cogita.* Sed mortem dum cogitas, naturæ finem cogita, non supplicium. Superuacaneus est timor ille sollicitus, imo & vehementer noxius; nam præsentis vitæ vsum & dulcedinem eripit, neque ad futuram mortem, fausta vt sit, quidquam magnopere confert. Agamus itaque quod agendum est; benè viuamus dum viuimus, rectè morituri dum erit moriendum.

§. VI.

Cum mortis momentum aduenerit, hoc age, vt bene, hoc est, letus moriaris. Actus, quos excitare debent morituri, exponuntur.

38. **I**Taque cùm iam ad vitæ terminum peruentum fuerit, tum verò summo animi impetu adnitendum est, vt vltimum articulum bene claudas: vt quodcumque in ante actâ vitâ peccatum est viuendo malè; corrigas moriendo benè. Benè autem mori, nihil est aliud quàm libenter mori. reliqua enim quæ suscipienda sunt Sacramenta cum deuotione suscipere, est bene se ad mortem præparare. Benè autem ad mortem se componere, non id quidem adhuc est bene mori; istud enim est bene viuere, cum mors propinqua est, aut tum cùm moriendum est. Benè autem mori esse censeo, libenter, lætè, & gratanter ex hâc vitâ discedere. Sic post longam nauigationem lætus est viator, cum portum

Quid sit bene mori.